

faa meget mindre som det nu i ikke ringe Grad er Tilfældet, at den almindelige Undervisning er forenet dermed. Det, man kan forlange, er, at den Afdeling, der stattes som Landbrugsskole, er en virkelig faglig Afdeling, og i den Henseende vil det jo ikke være saa vanskeligt at komme til et Resultat, som det ærede Medlem tror. Thi klart er det, at man kan faa Understøttelse til Folkehøjskoler og muligvis til Fagskoler, men et er sikkert, at man kan ikke faa Understøttelse paa begge Konti baade til Folkehøjskolen og til den Afdeling af den, der repræsenterer Fagskolen. Jeg tror i Virkeligheden ikke, at det kan være klarere. — Det ærede Medlem mente ogsaa, at det var mindre heldigt, at der stod, at det ved en Attest fra en Realskole, Folkehøjskole, Fortsættelsesskole eller lignende skulde godtgøres, at vedkommende med Nytte kan tage Del i denne Undervisning. Det ærede Medlem vilde have det overladt til et frit Skøn af de Myndigheder, som uddele Understøttelsen. Dette sidste kan man meget godt gøre i og for sig, det har jeg ikke noget imod, men hvorfor staa disse Ord her? For mit Vedkommende staa de der for at betegne, at det ikke er en elementær Undervisning, man gaar ind til, men at den tværtimod skal være tilbagelagt, naar man gaar ind paa en Fagskole. Det er Betydningen af de Ord, der staa her, saaledes som jeg forstaar dem. For Resten er det noget, jeg ikke holder saa fast paa, da det er af mindre Betydning, men jeg tror, at det er rigtigt, at man i selve Loven udtrykker, at man for at gaa ind paa en Fagskole skal have nydt almindelig Undervisning og derved være i Stand til at følge Undervisningen paa Fagskolen; andet betyde de vedkommende Ord inidlertid heller ikke.

Det andet ærede Medlem, der havde Ordet (Th. Nielsen), mindede om Loven af 8de Marts 1856 og den Udvikling, Landbohøjskolen har gennemgaaet, siden denne Lov blev givet. Ja, Udviklingen har jo til Dels været nødvendig, idet det ærede Medlem jo tilfulde ved, at der er optaget forstellige Undervisningsemner, hele Grene, som ikke fandtes nævnte i Loven af 8de Marts 1856. Forøvrigt er det jo ganske sikkert, at man lige til den sidste Tid har sørget for Landbohøjskolens Udvikling gennem Bevillinger paa de aarlige Finanslove. Jeg skal blot nævne, at hele Forsøgsvirksomheden derude, Forsøgslaboratoriet og alt, hvad dertil knytter sig, er kommet frem igennem aarlige Bevillinger. Nu tror jeg vel ikke, at man kan sige, at Landbohøjskolen er gaaet tilbage; den er tværtimod gaaet frem lige til den sidste Tid, men det vil jeg sige, at

Skolen i høj Grad vil slide, hvis denne Mellemtilstand, der har været nogle Aar, skal vedblive. Det er aldrig godt at begynde at rokke ved en Sag og sige, at man vil udvikle den, og saa stoppe op paa Halvvejen, og derfor haaber jeg, at vi ville være i Stand til at gennemføre dette Forslag, der allerede nu er ret gammelt i Rigsdagen og har fundet Tilslutning fra forskellige Sider. Hvilke Grunde der have medvirket til, at man hidtil ikke har kunnet gennemføre det, skal jeg ikke komme ind paa, heller ikke skal jeg komme ind paa, om der er noget Haab om, at gennemføre andre Foranstaltninger. Det er ikke min Sag at sige noget i den Retning. Jeg kan kun sige, at dette Forslag bliver det snart nødvendigt at gennemføre, da man fra alle Sider har erkendt, at det var betimeligt og nyttigt og i alle Hovedtræk rigtigt. — Jeg vil kun gøre endnu en enkelt Bemærkning til det samme ærede Medlem, der ikke syntes om, at der i Lovforslagets § 5 staar „Amtsskoleraadene.“ Det ærede Medlem nævnte selv, at disse Raad ere Fællesrepræsentationen for By og Land, og det ærede Medlem ved jo, at det er denne Autoritet, som bevilger Stipendier til Folkehøjskoler, og idet hele har med Undervisningsvæsenet at gøre, i hvert Fald med den økonomiske Side af Undervisningsvæsenet, hvad Amtsrådene jo aldeles ikke have. Der kan jo ogsaa være Tale om Udgang til Skolerne saavel fra By som fra Land; om en Mand bliver Landmand, afhænger jo dog ikke af, om han er født i en By eller paa Landet, det er ikke afgørende. Under søger man Forholdene nærmere, vil man finde, at det er saare hyppigt, at Folk fra Byerne gaa over til Landbruget. Derfor forekommer det mig, at det er naturligt at bruge den Autoritet, som hidtil er benyttet i lignende Forhold.

Th. Nielsen: Den højtærede Ministers Udtalelser nu syntes at forudsætte, at jeg skulde have sagt, at der var Tilbagegang paa Landbohøjskolen. Nej, det har jeg ikke sagt. Jeg har sagt det samme, som den højtærede Minister yderligere betonedes, at der vilde blive Tilbagegang, hvis man lod de nuværende skæve Forhold vedblive at bestaa Aar efter Aar. — Det er sandt nok, at det er Amtsskoleraadene, der have med Uddelingen af Stipendierne til Højskolerne og Realskolerne at gøre. Men jeg skal dog bemærke, at i Henseende til at bedømme Fagskoler — og Landbrugsskolerne ere jo Fagskoler — tror jeg, at Amtsrådene — rent og klart, saaledes som de staa, udgaaede